

Sergančiųjų galvos smegenų insultu sensomotorinių reakcijų vertinimas ankstyvuoju reabilitacijos laikotarpiu

Gintarė Norkutė

Darbo vadovas
dr. Daiva Petruševičienė

Galvos smegenų insultas – tai ūminis galvos smegenų kraujotakos sutrikimas, pasireiškiantis bendraisiais smegenų ir židininiais neurologiniais simptomais, trunkantis ilgiau kaip 24 valandas nuo susirgimo pradžios.

Galvos smegenų insultas pagal išsivystymo mechanizmą skirstomas į išeminį ir hemoraginį.

Kasmet Europoje insultu suseraga 1 mln. žmonių.

Lietuvoje apie 80% ligonių, sergančių galvos smegenų insultu, tampa neįgaliais dėl pažintinių, motorinių funkcijų pažeidimų, sutrikdančių jų kasdienę veiklą bei darbingumą, tik apie 20% iki tol dirbusių žmonių lieka darbingi.

Darbo tikslas

- Įvertinti sergančiųjų galvos smegenų insultu sensomotorines reakcijas ankstyvuoju reabilitacijos laikotarpiu.

Darbo uždaviniai (1)

- Įvertinti sergančiųjų galvos smegenų insultu savarankiškumą ankstyvosios reabilitacijos eigoje.
- Įvertinti sergančiųjų galvos smegenų insultu sensomotorinių reakcijų greitį ir judesio kokybę ankstyvosios reabilitacijos eigoje.

Darbo uždaviniai (2)

- Įvertinti sergančiųjų galvos smegenų insultu sensomotorinių reakcijų greičio ir judesio kokybės įtaką savarankiškumui.

Tyrimas buvo atliekamas KMUK,
Neuroreabilitacijos poskyryje nuo 2007 m.
gruodžio iki 2008 m. gegužės mėnesio.

Ligoniai tyrimui buvo atrenkami naudojant
Trumpą protinės būklės testą (TPBT), kurio
balų suma turėjo būti ne mažesnė nei 20 balų.

Kontingentas

Sergantieji galvos
smegenų insultu
n=20

12 (60%)
moterų

8 (40%)
vyrai

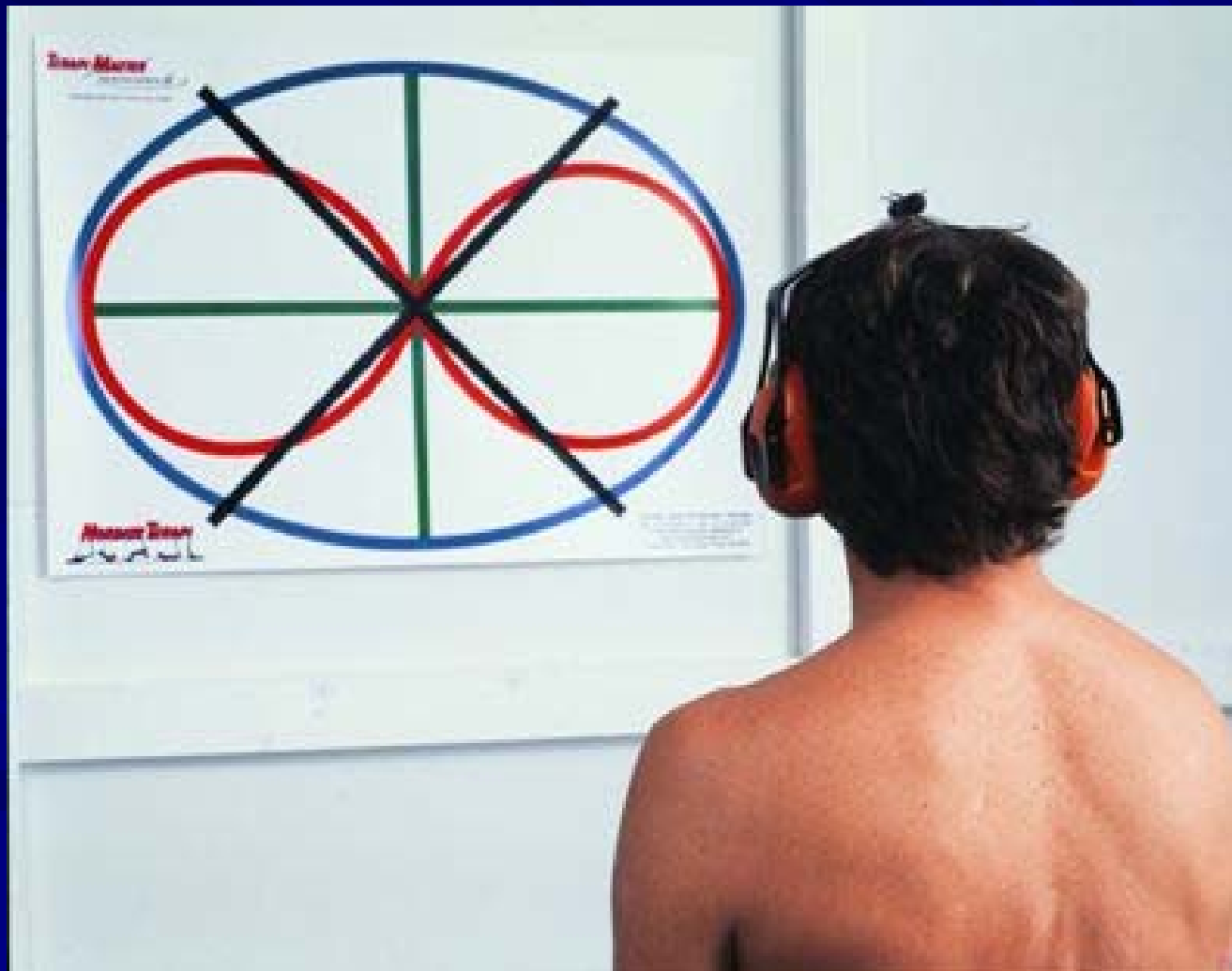
Tyrimo metodika (1)

- Pagal parengtą tyrimo anketa buvo vertinama:
  - ✓ duomenys apie ligonį (amžius, lytis);
  - ✓ insulto tipas (hemoragija, išemija);
  - ✓ galvos smegenų pažeidimo pusė (kairė ar dešinė galvos smegenų pusė);

Tyrimo metodika (2)

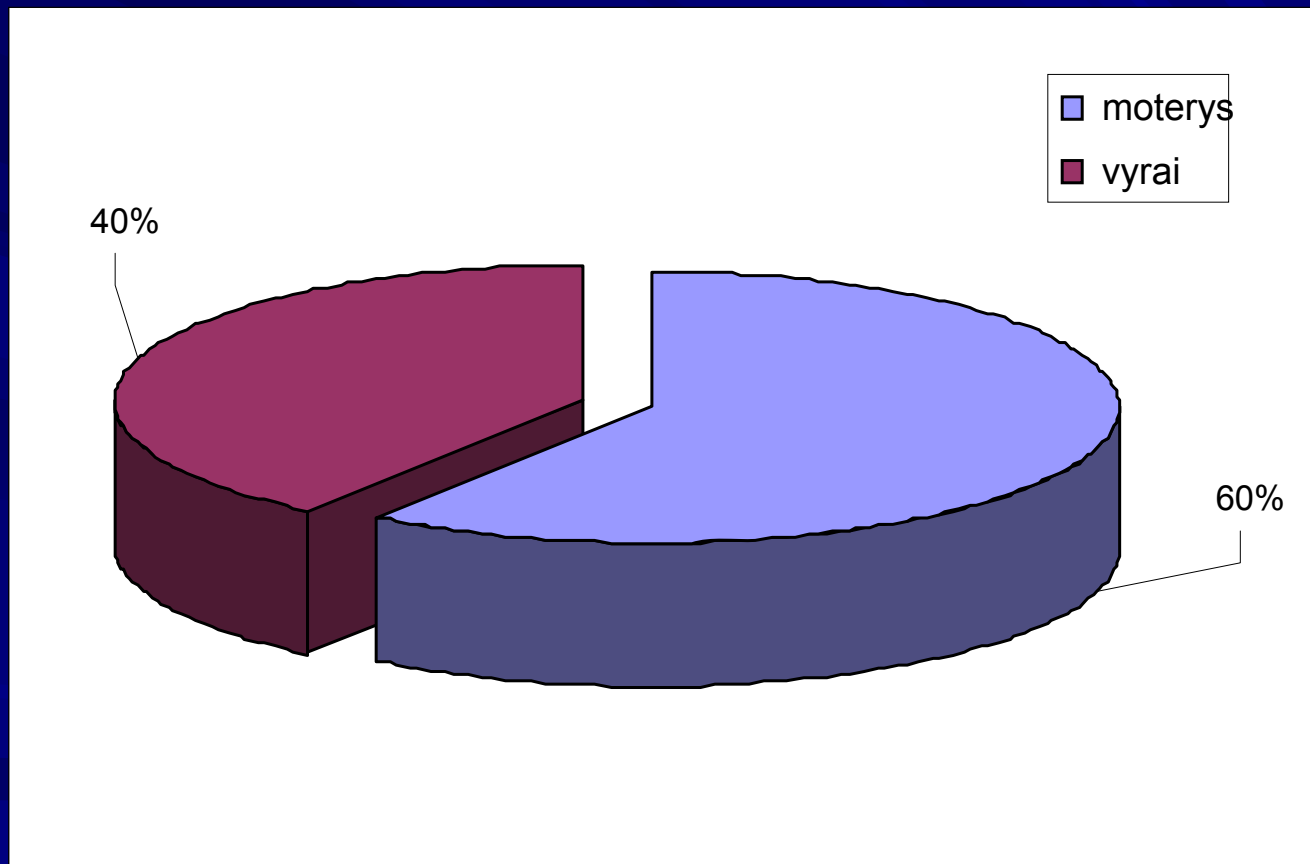
- Ligoniu funkcinei būklei vertinti taikyta:
  - Trumpas protinės būklės tyrimas (*TPBT*);
  - Funkcinio nepriklausomumo testas (*FNT*);
  - sensomotorinių reakcijų vertinimas „*Sensoneck sistema*“.

“Sensoneck” sistema

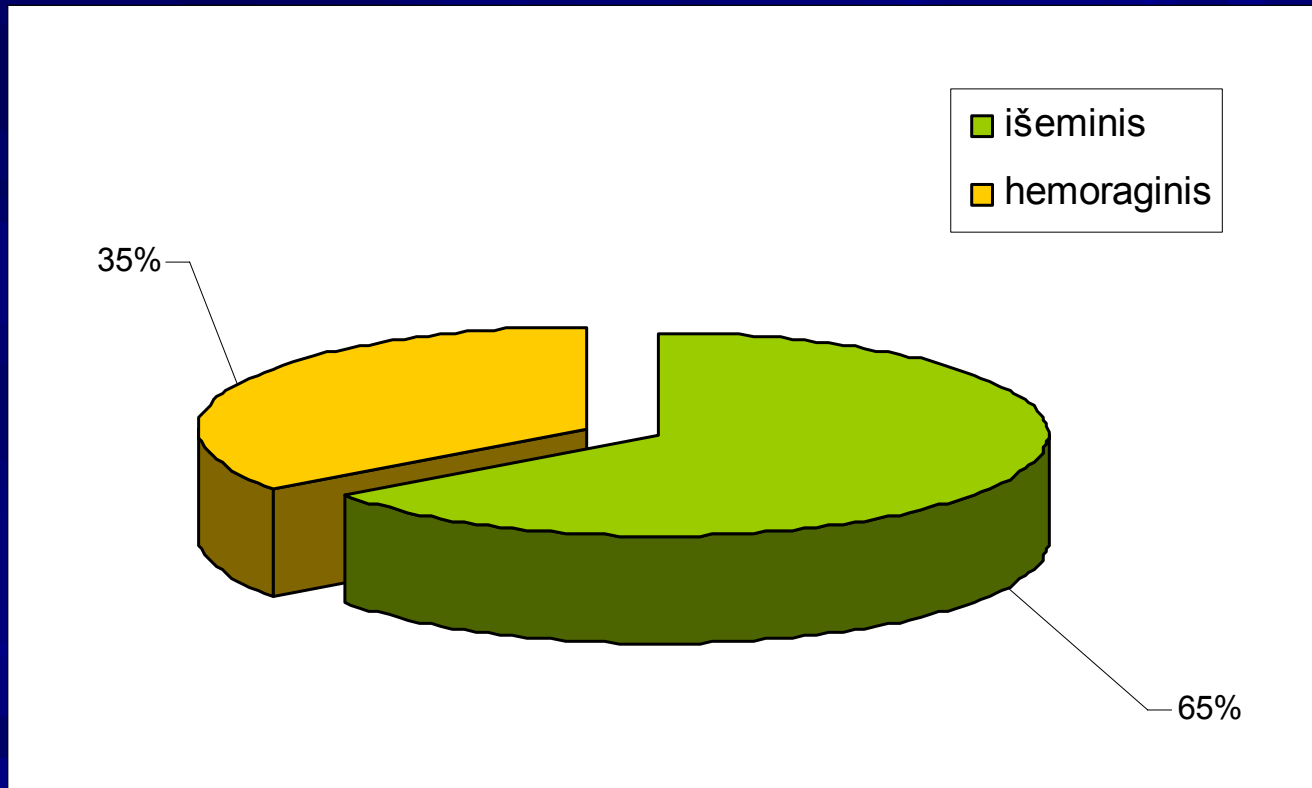

Tyrimo rezultatai

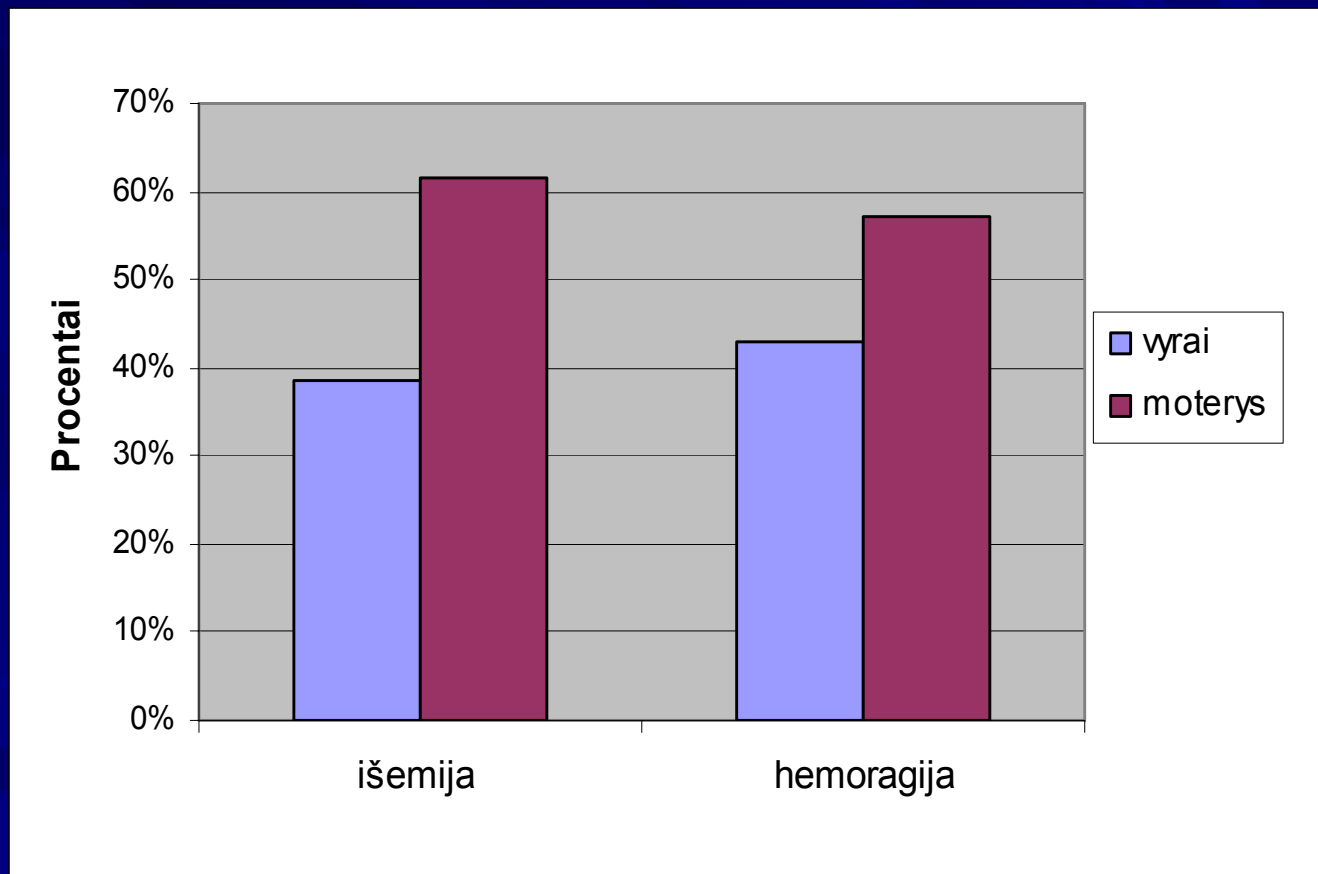
Kontingento pasiskirstymas pagal lytį

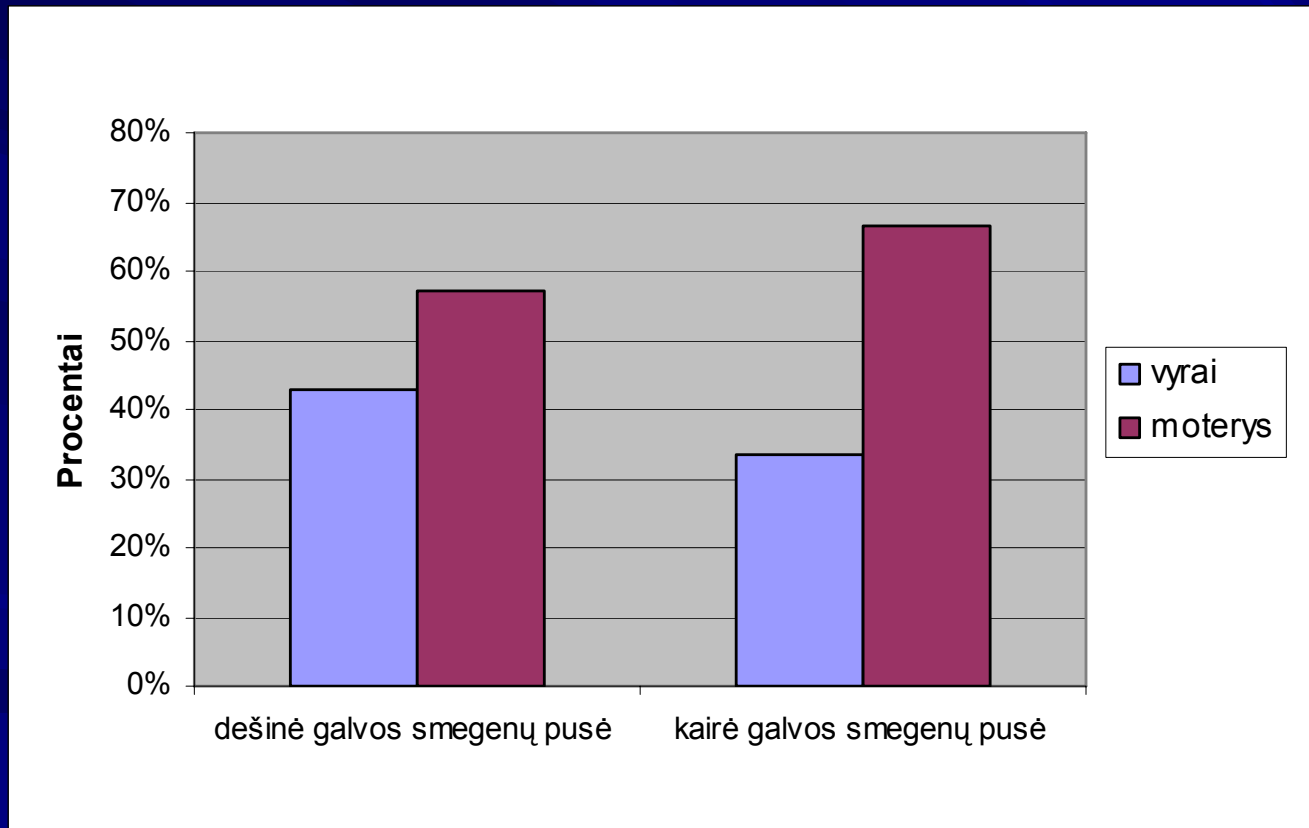
Kontingento pasiskirstymas pagal insulto tipą

Lyčių pasiskirstymas pagal insulto tipą

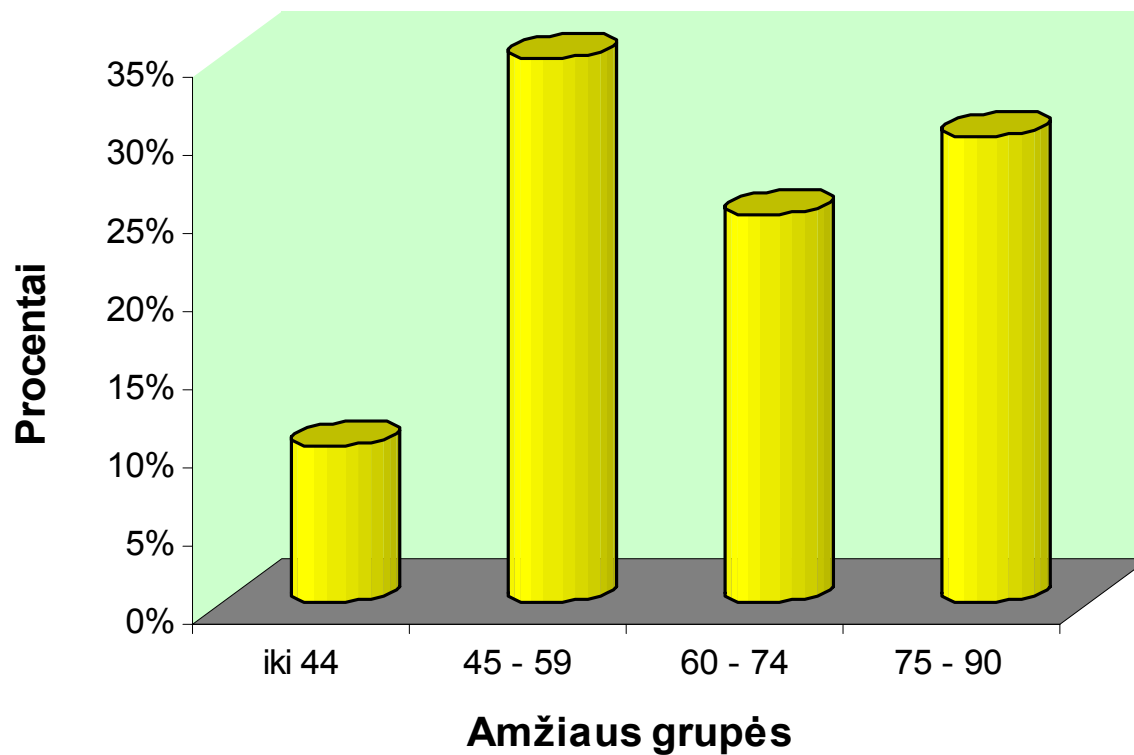
Kontingento pasiskirstymas pagal galvos smegenų pažeidimo pusę tarp moterų ir vyrų

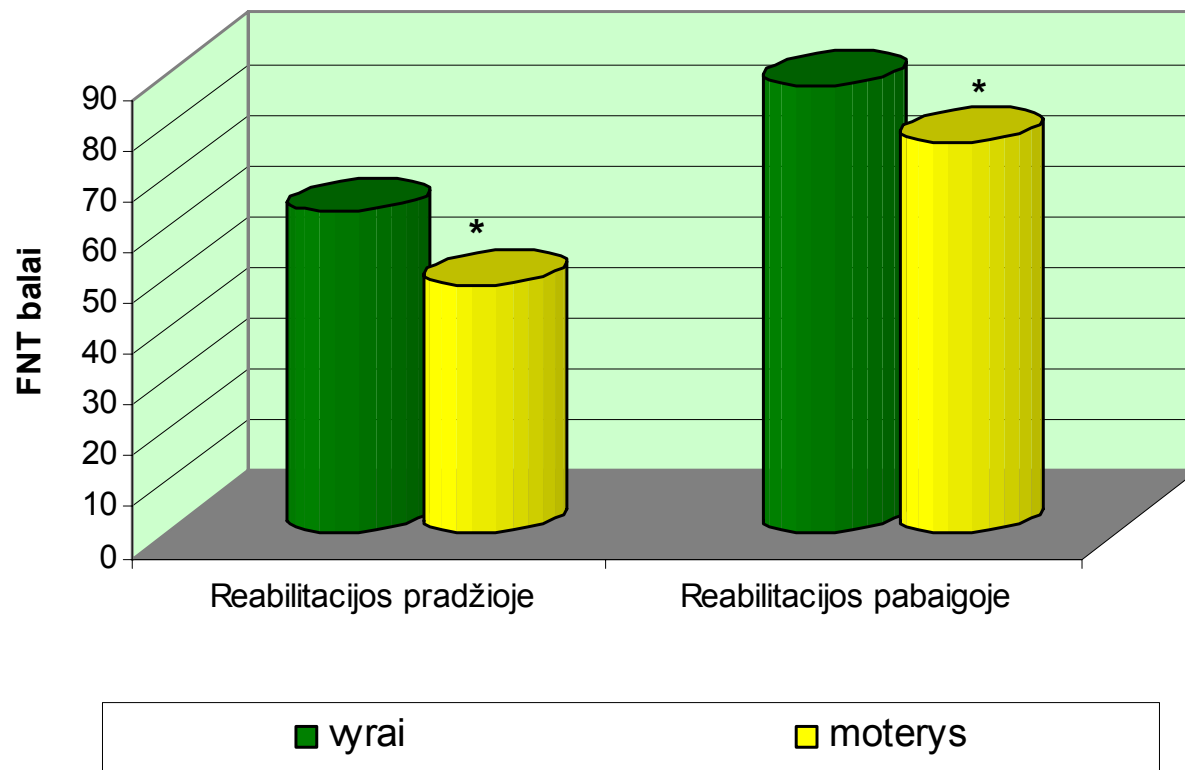

Mūsu tirtu ligonių amžiaus vidurkis buvo $62,0 \pm 14,8$ metų. Didesnę tiriamųjų dalį sudarė 45 – 59 metų (35%) ir 75 – 90 metų (30%), t.y. vidutinio ir seno amžiaus ligoniai.

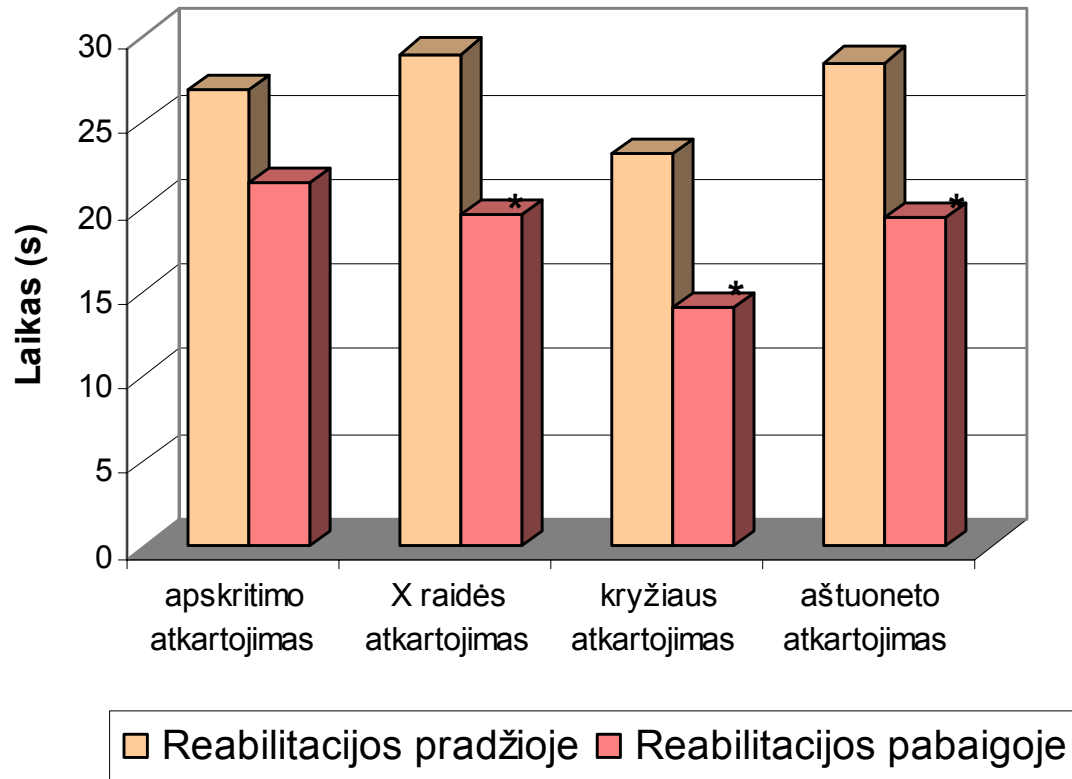
Tiriamųjų pasiskirstymas procentais pagal amžiaus grupes

Lyčių pasiskirstymas pagal FNT rezultatus ankstyvosios reabilitacijos eigoje ($p < 0,05$)

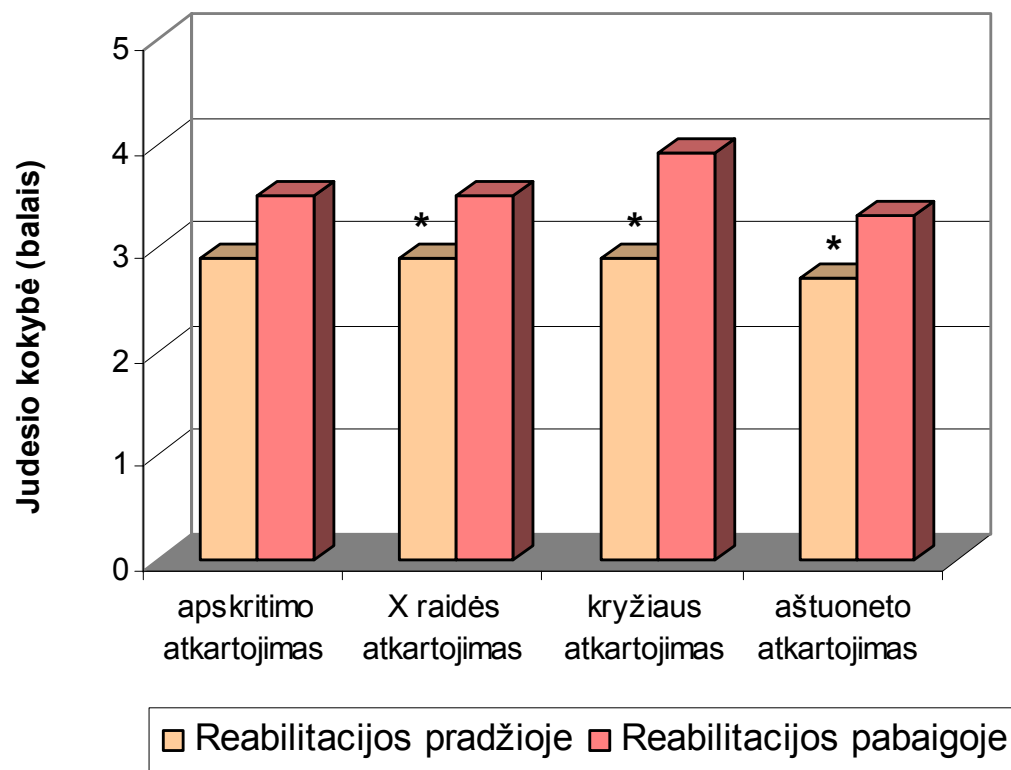
Sergančiųjų galvos smegenų insultu užduočių atlikimo greitis (s) ankstyvosios reabilitacijos eigoje ($p < 0,05$)

Daugiausiai laiko ankstyvosios reabilitacijos pradžioje ligoniams reikėjo „X raidės atkartojimo“ užduočiai atlikti. Šią užduotį jie atliko vidutiniškai per $29,0 \pm 13,8$ s, judesio kokybė – $2,9 \pm 0,9$ balo.

“Kryžiaus atkartojimo“ užduotį sergantieji GSI atliko greičiausiai vidutiniškai per $23,1 \pm 13,6$ s, judesio kokybė atitinkamai buvo įvertinta $2,9 \pm 1,1$ balo. Tačiau ankstyvosios reabilitacijos pradžioje šios užduoties judesio atlikimo kokybė buvo įvertinta prasčiausiai.

Sergančiųjų galvos smegenų insultu užduoties judesio kokybė (balais) ankstyvosios reabilitacijos eigoje ($p < 0,05$)

Ankstyvosios reabilitacijos pabaigoje mažiausiai laiko reikėjo atlikti „kryžiaus atkartojimo“ užduotį, ji atlikta vidutiniškai per $14,1 \pm 8,9$ s. Daugiausia laiko reikėjo atliekant „apskritimo atkartojimo“ užduotį – $21,4 \pm 11,9$ s.

Geriausia judesio kokybė buvo nustatyta „kryžiaus atkartojimo“ užduoties – $3,9 \pm 0,9$ balo.

Prasčiausiai judesio kokybė buvo įvertinta dviejų užduočių: „X raidės atkartojimo“ – $3,5 \pm 0,9$ balo ir „apskritimo atkartojimo“ – $3,5 \pm 1,1$ balo.

Išvados

Išvada (1)

- Sergančiųjų galvos smegenų insultu savarankiškumas ankstyvosios reabilitacijos pradžioje vidutiniškai buvo $54,4 \pm 12,2$ balų, reabilitacijos eigoje reikšmingai pagerėjo iki $81,2 \pm 14,4$ balų ($p < 0,05$).

Išvada (2)

- Vertinant ligonių po GSI sensomotorines reakcijas „Sensoneck“ sistema, ankstyvosios reabilitacijos pradžioje stebimas jų sutrikimas. Reabilitacijos eigoje stebimas sensomotorinių reakcijų greičio ir judesio kokybės reikšmingas gerėjimas ($p < 0,05$).

Išvada (3)

- Ankstyvosios reabilitacijos pabaigoje tarp sensomotorinių reakcijų ir ligonių savarankiškumo nustatytas reikšmingas ryšys ($p < 0,05$). Gerėjant užduočių atlikimo laikui; gerėja ligonių savarankiškumas.

Ačią už dėmesį

